

Університет государственной фискальной службы Украины
ул. Университетская, 31, г. Ирпень, 08201, Украина
e-mail: rippa_mary@ukr.net

Риппа Сергей Петрович, доктор экономических наук, профессор кафедры информационных систем в экономике

Киевский национальный экономический университет имени Вадима Гетьмана
пр. Победы, 54/1, г. Киев, 08201, Украина
e-mail: rippa_serg@ukr.net

DATA ABOUT THE AUTHORS

Rippa Maria, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Finance,
The University of the State Fiscal Service of Ukraine
street University, 31, Irpin, 08201, Ukraine
e-mail: rippa_mary@ukr.net

Serhiy Rippa, Doctor of Economics, Professor of the Department of Information Systems in Economics,
The Kyiv National University of Economics named after Vadym Hetman
54/1 Prospect Peremogy, Kyiv, 03057, Ukraine
e-mail: rippa_serg@ukr.net

УДК 330.3 [316.77]

<https://doi.org/10.31470/2306-546X-2021-49-36-41>

ЕКОНОМІЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГА В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ УКРАЇНИ

Студінський В. А.,
Щипська Т. П.

Постановка проблеми. Сучасні умови прискореного інтелектуального, наукового, виробничого розвитку, яке відбувається в умовах поглибленої економічної інтеграції та глобалізації суспільних відносин. Навіть в умовах світової пандемії Covid-19 такі процеси не пригальмувалися, проте перейшли в інші форми в системі діджиталізації інтеграційно-глобальних динамік. В таких умовах постають нові питання, виклики та завдання перед системою професійної підготовки кадрів в усіх сферах життєдіяльності людства. Професійна школа України теж отримує відповідні сигнали в процесі свого функціонування. Головною фігурою у підготовці кваліфікованих працівників у всіх галузях економіки є педагог професійної школи. Саме на ньому загострюються всі стратегічні завдання професійної школи, які він повинен втілювати у реальну практику підготовки фахівця. В такому процесі важливими є організаційні та економічні складові.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дана проблематика безпосередньо або опосередковано розглядається у дослідженнях, які так чи інакше стосуються проблем розвитку професійної освіти як у окремих навчальних закладах, країнах, в межах певних цивілізаційних вимірів, континентальному та у світовому просторах. При висвітленні відповідної проблематики можна звернути увагу на праці як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників. Зокрема, це стосується праць К. Гнездилової, Н. Махині, В. Сидоренко, Г. Студінської, О. Шевчук, Т. Щипської та інших.

Метою даного дослідження є визначення економічних та організаційних засад діяльності педагога професійної школи та удосконалення системи педагогічної роботи у фаховій в школі в розрізі сучасних реформувань національної освітньої системи.

Матеріали і методи. Виконання даного дослідження базується на наступних засадах: концептуальність, що дозволяє отримати інтегровані результати; аналітичності, що дає змогу провести комплексне дослідження проблематики і визначити окремі її компоненти; дискусійності, що дозволяє допуск різних поглядів на дану проблематику.

Результати дослідження. У статті зроблено спробу розглянути засадничі питання організаційно-економічного характеру у системі педагога професійної (професійно-технічної) освіти в Україні. Педагог у даній системі розглядається як ключова фігура системи надання освітніх і професійних послуг у сфері підготовки фахівців робітничих спеціальностей. Важливим аспектом у цьому є процес організації діяльності педагога у професійній школі. Зокрема це стосується таких аспектів як умови праці, розподілу навантаження, організації наукової, пошукової, творчої поза аудиторної роботи із учнями та інше. При цьому ключове значення тут має економічна складова: матеріально-технічне забезпечення навчального закладу, а відповідної умов праці педагогічного колективу загалом та кожного педагога зокрема; система оплати праці педагога та матеріального й морального заохочення його праці. Головними засадами такого організаційно-економічного механізму можуть бути як чітке

визначення стратегічних завдань професійної (професійно-технічної) освіти країни, окремого навчального закладу, які визначають професійну діяльність педагога. У зв'язку з цим визначається економічна (фінансова) база для здійснення відповідної освітньої і професійної стратегії. Головною виконавчою фігурою в таких умовах залишається педагог.

Висновки. Діяльність педагога в системі професійної (професійно-технічної) освіти України визначається стратегічними напрямками загальної національної політики в сфері підготовки кадрів для вітчизняної економіки, а також визначеними пріоритетами діяльності окремого навчального закладу. Важливість організаційно-економічної системи полягає в тому, що вона забезпечує фактичне функціонування освітніх стратегічних напрямків у підготовці професійних кадрів та стимулює працю безпосереднього виконавця – педагога професійної (професійно-технічної) освіти.

Ключові слова: професійна освіта, педагог, організація, економіка, навчальний заклад, принципи, система.

ЭКОНОМИЧЕСКИЕ И ОРГАНИЗАЦИОННЫЕ ОСНОВЫ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПЕДАГОГА В СИСТЕМЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО (ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ТЕХНИЧЕСКОГО) ОБРАЗОВАНИЯ УКРАИНЫ

Студинский В. А.
Щипская Т. П.

Постановка проблемы. Современные условия ускоренного интеллектуального, научного, производственного развития, которое происходит в условиях углубленной экономической интеграции и глобализации общественных отношений. Даже в условиях мирового пандемии Covid-19 такие процессы не притормозились, однако перешли в другие формы в системе диджитализации интеграционно-глобальных динамик. В таких условиях возникают новые вопросы, вызовы и задачи перед системой профессиональной подготовки кадров во всех сферах жизнедеятельности человечества. Профессиональная школа Украине тоже получает соответствующие сигналы в процессе своего функционирования. Главной фигурой в подготовке квалифицированных работников во всех отраслях экономики является педагог профессиональной школы. Именно на нем обостряются все стратегические задачи профессиональной школы, которые он должен воплощать в реальную практику подготовки специалиста. В таком процессе важны организационные и экономические составляющие.

Анализ последних исследований и публикаций. Данная проблематика непосредственно или косвенно рассматривается в исследованиях, которые так или иначе касаются проблем развития профессионального образования в отдельных учебных заведениях, странах, в пределах определенных цивилизационных измерений, континентальном и в мировом пространстве. При освещении соответствующей проблематики можно обратить внимание на труды как отечественных, так и зарубежных исследователей. В частности, это касается работ К. Гнездиловой, Н. Махиной, В. Сидоренко, Г. Студинской, О. Шевчук, Т. Щипской и других.

Целью данного исследования является определение экономических и организационных основ деятельности педагога профессиональной школы и совершенствование системы педагогической работы в профессиональной в школе в разрезе современных преобразований национальной образовательной системы.

Материалы и методы. Выполнение данного исследования базируется на следующих принципах: концептуальности, что позволяет получить интегрированные результаты; аналитичности, что позволяет провести комплексное исследование проблематики и определить отдельные ее компоненты; дискуссионности, что позволяет допуск различных взглядов на эту проблематику.

Результаты исследования. В статье сделана попытка рассмотреть основные вопросы организационно-экономического характера в системе педагога профессиональной (профессионально-технического) образования в Украине. Педагог в данной системе рассматривается как ключевая фигура системы предоставления образовательных и профессиональных услуг в сфере подготовки специалистов рабочих специальностей. Важным аспектом в этом есть процесс организации деятельности педагога в профессиональной школе. В частности уе касается таких аспектов как условия труда, распределения нагрузки, организации научной, поисковой, творческой внеаудиторной работы с учениками и прочее. При этом ключевое значение здесь имеет экономическая составляющая: материально-техническое обеспечение учебного заведения, а соответствующей условий труда педагогического коллектива в целом и каждого педагога в частности; система оплаты труда педагога и материального и морального поощрения его труда. Главными принципами такого организационно-экономического механизма могут быть как четкое определение стратегических задач профессиональной (профессионально-технического) образования страны, отдельного учебного заведения, которые определяют профессиональную деятельность педагога. В связи с этим определяется экономическая (финансовая) база для осуществления соответствующей образовательной и профессиональной стратегии. Главной исполнительской фигурой в таких условиях остается педагог.

Выводы. Деятельность педагога в системе профессиональной (профессионально-технического) образования Украины определяется стратегическими направлениями общей национальной политики

в сфері підготовки кадрів для отечественной економіки, а також визначеними пріоритетами діяльності окремого навчального закладу. Важливість організаційно-економічної системи полягає в тому, що вона забезпечує фактичне функціонування освітніх стратегічних напрямків в підготовці професійних кадрів і стимулює труд непрямого виконавця - педагога професійної (професійно-технічної) освіти.

Ключеві слова: професійне навчання, педагог, організація, економіка, освітнє заклад, принципи, система.

ECONOMIC AND ORGANIZATIONAL PRINCIPLES OF IMPROVING THE ACTIVITIES OF TEACHERS IN THE SYSTEM OF PROFESSIONAL (VOCATIONAL) EDUCATION OF UKRAINE

Studinski Volodymyr,
Shchypyska Tetiana

Formulation of the problem. Modern conditions of accelerated intellectual, scientific, industrial development, which takes place in the conditions of deep economic integration and globalization of social relations. Even in the context of the global Covid-19 pandemic, such processes have not slowed down, but have shifted to other forms in the system of digitalization of integration-global speakers. In such conditions, new questions, challenges and challenges arise before the system of professional training in all spheres of human life. Vocational school of Ukraine also receives appropriate signals in the process of its operation. The main figure in the training of skilled workers in all sectors of the economy is a teacher of a vocational school. It sharpens all the strategic objectives of the vocational school, which he must implement in the actual practice of training. In this process, organizational and economic components are important.

Analysis of recent research and publications. This issue is directly or indirectly considered in studies that in one way or another relate to the development of vocational education in individual educational institutions, countries, within certain dimensions of civilization, continental and global. In covering the relevant issues, we can pay attention to the work of both domestic and foreign researchers. In particular, this applies to the works of K. Gnezdylowa, N. Makhyna, V. Sydorenko, G. Studinska, O. Shevchuk, T. Shchypyska and others.

The purpose of this study is to determine the economic and organizational foundations of the vocational school teacher and improve the system of pedagogical work in the vocational school in terms of modern reforms of the national educational system.

Materials and methods. The implementation of this study is based on the following principles: conceptuality, which allows to obtain integrated results; analytical, which allows for a comprehensive study of the issue and identify its individual components; debatability, which allows the admission of different views on this issue.

Results of the research. The article attempts to consider the basic issues of organizational and economic nature in the system of teachers of vocational (vocational) education in Ukraine. The teacher in this system is considered as a key figure in the system of educational and professional services in the field of training workers. An important aspect in this is the process of organizing the activities of a teacher in a vocational school. In particular, it concerns such aspects as working conditions, workload distribution, organization of scientific, exploratory, creative extracurricular work with students and more. At the same time, the economic component is of key importance here: material and technical support of the educational institution, and the corresponding working conditions of the teaching staff in general and each teacher in particular; system of remuneration of the teacher and material and moral encouragement of his work. The main principles of such an organizational and economic mechanism can be a clear definition of strategic objectives of professional (vocational) education of the country, a separate educational institution, which determine the professional activity of the teacher. In this regard, the economic (financial) basis for the implementation of the relevant educational and professional strategy is determined. The main executive figure in such conditions is the teacher.

Conclusions. The activity of a teacher in the system of professional (vocational) education of Ukraine is determined by the strategic directions of the general national policy in the field of training for the domestic economy, as well as the identified priorities of a particular educational institution. The importance of the organizational and economic system is that it ensures the actual functioning of educational strategic areas in the training of professionals and stimulates the work of the direct executor - a teacher of professional (vocational) education.

Key words: vocational education, teacher, organization, economics, educational institution, principles, system.

JEL Classification: C53, H79, O10, R15

Актуальність теми дослідження. В сучасних умовах розвитку професійної освіти, переформатування її та реформування функціонування системи потребує нових підходів у організаційних та економічних питаннях. Особливо це стосується організаційно-економічної сфери діяльності педагога професійної (професійно-технічної) освіти.

Завдання і мета даного дослідження полягає у визначенні економічних та організаційних чинників, які є засадничими для удосконалення діяльності педагога в системі вітчизняної професійної (професійно-технічної) освіти.

Ступінь вивчення проблеми. Дана проблематика безпосередньо або опосередковано розглядається у дослідженнях, які так чи інакше стосуються проблем розвитку професійної освіти як у окремих навчальних закладах, країнах, в межах певних цивілізаційних вимірів, континентальному та у світовому просторах. При висвітленні відповідної проблематики можна звернути увагу на праці як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників. Зокрема, це стосується праць К. Гнездилової, Н. Махині, В. Сидоренко, Г. Студінської, О. Шевчук, Т. Щипської та інших.

Виклад основного матеріалу. Професійна (професійно-технічна) освіта є комплексом і системою педагогічних та організаційно-управлінських заходів, спрямованих на забезпечення оволодіння громадянами знаннями, уміннями і навичками в обраній ними галузі професійної діяльності, розвиток компетентності та професіоналізму, виховання загальної і професійно-технічної освіти [5]. Як зазначено у статті 4 Закону України «Про професійно-технічну освіту»: «Система професійно-технічної освіти складається з професійно-технічних навчальних закладів незалежно від форм власності та підпорядкування, що проводять діяльність у галузі професійно-технічної освіти, навчально-методичних, науково-методичних, наукових, навчально-виробничих, навчально-комерційних, видавничо-поліграфічних, культурно-освітніх, фізкультурно-оздоровчих, обчислювальних та інших підприємств, установ, організацій та органів управління ними, що здійснюють або забезпечують підготовку кваліфікованих робітників» [1].

В Україні підготовку робітничих кадрів здійснюють понад 800 державних професійних навчальних закладів, з них: 372 – професійні ліцеї; 166 – вищі професійні училища; 95 – професійно-технічні училища; 67 – центри професійно-технічної освіти; 65 – навчальні центри при кримінально-виконавчих установах закритого типу; 3 – професійні коледжі; 49 – професійно-технічні училища, що є структурними підрозділами вищих навчальних закладів, та навчальні заклади інших типів, що надають професійно-технічну освіту. В цих професійно-технічних навчальних закладах, які підпорядковані Міністерству освіти і науки України, навчалось у 2016 році 303,1 тисячі осіб, з них на базі базової загальної середньої освіти – 195,8 тисячі осіб, на базі повної загальної середньої освіти – 90,9 тисячі осіб, на базі незавершеної базової загальної середньої освіти – 2,4 тисячі осіб, а також слухачів – 14 тисяч осіб [4].

Як зазначено у «Рекомендаціях парламентських слухань на тему: «Професійна освіта як складова забезпечення кваліфікованого кадрового потенціалу України: проблеми та шляхи вирішення», складовою системи професійної освіти також є професійне навчання робітничих кадрів безпосередньо на виробництві. На сьогодні на виробництві, де застосовується близько 8 тисяч професій, проходять професійну підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації понад 500 тисяч працівників. Навчальний процес у професійно-технічних навчальних закладах забезпечує 39,5 тисячі педагогічних працівників, з них 17,8 тисячі майстрів виробничого навчання та 14 тисяч викладачів. Середня забезпеченість педагогічними кадрами становить 87 відсотків [6].

Тому актуальними постають організаційно-економічні питання функціонування професійної (професійно-технічної) освіти загалом, а також навчального закладу у цій системі зокрема. При цьому важливим аспектом є діяльність педагога у сфері професійної (професійно-технічної) освіти. До організаційно-економічних засад ми можемо віднести сукупність управлінських дій, спрямованих на організацію взаємодії між елементами системи з метою досягнення їхніх економічних інтересів з урахуванням особливостей зовнішнього та внутрішнього середовища та досягнення визначених завдань перед даною системою. Зокрема завдань, які визначені у суті власне діяльності професійної (професійно-технічної) освіти. До них ми можемо віднести: розробку та вдосконалення нормативно-правової бази професійної діяльності педагогічних фахівців; прогнозування та задоволення потреб суспільства та потреб ринку праці в зазначених фахівцях; розвиток конкурентоспроможної системи навчальних закладів, у яких проводиться підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації педагогічних фахівців; розробку та запровадження державних стандартів педагогічної освіти різних освітньо-кваліфікаційних рівнів і державних стандартів післядипломної освіти; опанування педагогічними фахівцями сучасних інформаційних технологій; періодичне оновлення і взаємоузгодження змісту підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації педагогічних фахівців; • впровадження системи цільового державного фінансування підготовки педагогічних фахівців та їхнє професійне вдосконалення; покращення системи мотивації професійного зростання та вдосконалення фахового рівня педагогічних фахівців, можливість вивчення іноземних мов та інше [2]. При цьому зауважимо, що українська освітня система загалом, а також і професійно-технічна освітня система, переживає складні процеси трансформації і реформування, які викликані як вимогами часу, так і прагненнями України інтегруватися в європейський освітній простір. Оскільки, українська професійна освіта створювалася і розвивалася ще на радянських базових підходах, інтеграційні процеси в європейський простір мають ряд проблемних питань, які можна виокремити в кілька груп: матеріально-технічна, технологічна, педагогічна, організаційна [9, с.357-358].

У такому разі важливо використовувати досвід провідних європейських країн. Тут заслуговують на увагу дослідження української вченої Н. Махині. Зокрема вона зазначає, що у країнах-членах ЄС визначено шість пріоритетних напрямків у системі освіти дорослих, що так чи інакше стосуються професійної (професійно-технічної) освіти: нові базові навички для кожного; більше інвестицій в людські ресурси; інновації в освіті та навчанні; пропаганда навчання серед населення; переосмислення ролі й місця керівництва; переміщення навчання ближче до дому [3, с.77-78].

Оскільки ключова роль в організації і здійсненні навчального процесу відводиться педагогові (викладачу, майстру виробничого навчання), то саме він повинен бути забезпечений необхідними умовами та

засобами здійснення професійної діяльності. Оскільки розвиток сучасного суспільства характеризується стрімким впровадженням цифрових технологій у всі сфери діяльності людини, основне завдання неперервної освіти – навчити вчителів ефективно застосовувати цифрові та інформаційні технології у професійній діяльності, щоб вони, використовуючи здобуті знання та вміння, підготували сьогоднішніх учнів до життя у майбутньому [8, с.23].

Насамперед це зумовлюється швидким розвитком цифрових технологій як у системі виробництва, так і в системі професійного навчання та підготовки кваліфікованих кадрів.

Педагог, який є безпосередньо прямим контактером при наданні освітніх послуг бере на себе безпосередню відповідальність за якість навчання і професійної підготовки учня (студента, слухача), що потребує відповідної матеріальної та морального стимулювання праці. Проведені нами дослідження свідчать, що 71,2% опитаних педагогів (майстрів виробничого навчання) вважають оцінку своєї праці нижчою від потрібної, 16,7 вважають швидше недостатньою, яка може стимулювати розвиток самого педагога, 7,8 відсотка в принципі буди задоволені рівнем оплати праці, і лише 4,3 відсотка були задоволені абсолютно.

Важливим аспектом у організаційній системі діяльності педагога професійної (професійно-технічної) освіти належить сфері мобільності власне самого педагога. Тут можна погодитися з думкою вітчизняної вченої В.В.Сидоренко, яка зазначає; «Професійно-педагогічна мобільність (ППМ) – це здатність фахівця адаптуватися в динамічних соціально-економічних і професійних умовах, успішно віднаходити або переключатися за необхідності на потрібні її форми; розвивати компетентності і набувати компетенції для ефективної, майстерної і випереджувальної діяльності; швидко самоорганізовуватися, адаптуватися й змінюватися відповідно до соціокультурних потреб, компетентно, творчо працювати, приймаючи нестандартні рішення в ситуаціях ринкової конкуренції, уникаючи стереотипізації і шаблону» [7, с.23].

Видячи з цього, важливим є весь комплекс заходів на рівні галузі освіти в цілому та навчального закладу зокрема, які виступають потужним засобом стимулювання удосконалення професійної діяльності педагога в системі П(ПТ)О.

Висновки. Таким чином, діяльність педагога в системі професійної (професійно-технічної) освіти України визначається стратегічними напрямками загальної національної політики в сфері підготовки кадрів для вітчизняної економіки, а також визначеними пріоритетами діяльності окремого навчального закладу. Важливість організаційно-економічної системи полягає в тому, що вона забезпечує фактичне функціонування освітніх стратегічних напрямків у підготовці професійних кадрів та стимулює працю безпосереднього виконавця – педагога професійної (професійно-технічної) освіти.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про професійно-технічну освіту». URL: <https://osvita.ua/legislation/law/2245/>
2. Когут С. Я. Професійна педагогічна освіта з дослідження вчених України. URL: https://er.ucu.edu.ua/bitstream/handle/1/802/Kohut_Profesiynna%20pedahohichna%20osvita.pdf?sequence=1&isAllowed=y
3. Махия Н. Освіта дорослих у країнах ЄС та в Україні: історія і сучасність. Монографія. Черкаси : видавець ФОП Гордієнко Є. І., 2018. 292 с.
4. Постанова Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Професійна освіта як складова забезпечення кваліфікованого кадрового потенціалу України: проблеми та шляхи вирішення». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1493-19#Text>
5. Професійна освіта. URL: <https://imzo.gov.ua/osvita/profesiyno-tehnichna-osvita-2/profesiynna-osvita/>
6. Рекомендації парламентських слухань на тему: «Професійна освіта як складова забезпечення кваліфікованого кадрового потенціалу України: проблеми та шляхи вирішення». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1493-19#Text>
7. Сидоренко В. В. Розвиток професійно-педагогічної мобільності фахівців у стратегіях концепції нової української школи. Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології: збірник матеріалів II-ї Всеукраїнської Інтернет-конференції 28 квітня 2017 р. м. Київ / Редкол.: В. В. Сидоренко, М. І. Скрипник, Я. Л. Шевень. К.: ЦІППО, 2017. С.21-26.
8. Щипська Т. П. Цифрова комунікація як засіб розв'язання протиріч дистанційної освіти. Інформаційно-ресурсне забезпечення освітнього процесу в умовах діджиталізації суспільства : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції, 11 листопада 2020 р. Київ : Науково-методичний центр ВФПО, 2020. С. 292-296.
9. Studinski W. PROBLEMATYCZNE PYTANIA INTEGRACJI UKRAIŃSKIEJ FACHOWEJ SZKOŁY DO EUROPEJSKIEGO OŚWIATOWEGO OBSZARU. Психолого-педагогічні аспекти навчання дорослих в системі неперервної освіти : збірник тез VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції / за наук. ред. Сидоренко В. В., Біла Церква : БІНПО ДВНЗ УМО, 2020. С.356-359.

References:

1. Zakon Ukrayiny «Pro profesiyno-tehnichnu osvitu» [Law of Ukraine «On Vocational Education»]. URL: <https://osvita.ua/legislation/law/2245/>
2. Kohut S. Ya. Profesiyna pedahohichna osvita z doslidzhenniyakh vchenykh Ukrayiny [Professional pedagogical education 3 researches of scientists of Ukraine]. URL: https://er.ucu.edu.ua/bitstream/handle/1/802/Kohut_Profesiynna%20pedahohichna%20osvita.pdf?sequence=1&isAllowed=y

3. Makhynya N. (2018). *Osvita doroslykh u krayinakh YES ta v Ukraini: istoriya i suchasnist'* [Adult education in the EU and in Ukraine: history and modernity]. Monohrafiya. Cherkasy : vydavets' FOP Hordiyenko Ye. I.
4. Postanova Verkhovnoyi Rady Ukrainy «Pro Rekomendatsiyi parlament-s'kykh slukhan' na temu: «Profesiyna osvita yak skladova zabezpechennya kvalifikovanoho kadrovoho potentsialu Ukrainy: problemy ta shlyakhy vyrishennya» [Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine «On the Recommendations of Parliamentary Hearings on the topic:» Professional education as a component of ensuring the qualified human resources of Ukraine: problems and solutions»]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1493-19#Text>
5. Profesiyna osvita [Vocational education]. URL: <https://imzo.gov.ua/osvita/profesiyno-tehnichna-osvita-2/profesiyna-osvita/>
6. Rekomendatsiyi parlament-s'kykh slukhan' na temu: «Profesiyna osvita yak skladova zabezpechennya kvalifikovanoho kadrovoho potentsialu Ukrainy: problemy ta shlyakhy vyrishennya» [Recommendations of parliamentary hearings on the topic: «Professional education as a component of ensuring the qualified human resources of Ukraine: problems and solutions.»] URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1493-19#Text>
7. Sydorenko V. V. (2017). Rozvytok profesiyno-pedahohichnoyi mobil'nosti fakhivtsiv u stratehemakh kontseptsiyi novoyi ukrayins'koyi shkoly [Development of professional and pedagogical mobility of specialists in the strategies of the concept of the new Ukrainian school]. *Profesiynny rozvytok fakhivtsiv u systemi osvity doroslykh: istoriya, teoriya, tekhnolohiyi: zbirnyk materialiv II-yi Vseukrayins'koyi Internet-konferentsiyi 28 kvitnya 2017 r. m. Kyiv/Redkol.: V. V. Sydorenko, M. I. Skrypnyk, Ya. L. Shven'. K.: TSIPPO. 21-26.*
8. Shchypka T. P. (2020). Tsyfrova komunikatsiya yak zasib rozv'yazannya protyrich dystantsiynoyi osvity [Digital communication as a means of resolving the contradictions of distance education] *Informatsiyno-resursne zabezpechennya osvitynoho protsesu v umovakh didzhitalizatsiyi suspil'stva : zbirnyk materialiv Mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi, 11 lystopada 2020 r. Kyiv : Naukovo-metodychnyy tsentr VFPO, 2020. S. 292-296.*
9. Studinski W. (2020). *PROBLEMATYCZNE PYTANIA INTEGRACJI UKRAIŃSKIEJ FACHOWEJ SZKOŁY DO EUROPEJSKIEGO OŚWIATOWEGO OBSZARU. Psykholoho-pedahohichni aspekty navchannya doroslykh v systemi neperervnoyi osvity* : zbirnyk tez VI Mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi internet-konferentsiyi / za nauk. red.. Sydorenko V. V., Bila Tserkva : BINPO DVNZ UMO, S.356-359.

ДАНІ ПРО АВТОРІВ

Студінський Володимир Аркадійович, кандидат економічних наук, доктор історичних наук, професор кафедри методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін, Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти
а/с 123, м. Київ, 03191, Україна
e-mail: studzinskiw@bigmir.net

Щипська Тетяна Петрівна, старший викладач кафедри методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін, Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти
вул. Леваневського, 52/4, Біла Церква, Київська область, Україна 09110
e-mail: shchypska@ukr.net

ДАННЫЕ ОБ АВТОРАХ

Студинский Владимир Аркадьевич, кандидат экономических наук, доктор исторических наук, профессор кафедры методики профессионального образования и социально-гуманитарных дисциплин, Белоцерковский институт непрерывного профессионального образования
а/я 123, г. Киев, 03191, Украина
e-mail: studzinskiw@bigmir.net

Щипская Татьяна Петровна, старший преподаватель кафедры методики профессионального образования и социально-гуманитарных дисциплин, Белоцерковский институт непрерывного профессионального образования
ул. Леваневского, 52/4, Белая Церковь, Киевская область, Украина 09110
e-mail: shchypska@ukr.net

DATA ABOUT THE AUTHORS

Studinski Volodymyr, Ph.D. in Economical Science, D. in Historical Science, Professor, Bila Tserkva Institute of Continuing Professional Education
Box 123, Kiev, 03191, Ukraine
e-mail: studzinskiw@bigmir.net

Shchypka Tetyana, Senior Lecturer of the Department of Methods of Vocational Education and Social Sciences and Humanities, Bila Tserkva Institute of Continuing Vocational Education
street Levanevskoho, 52/4, Bila Tserkva, Kyiv region, Ukraine 09110
e-mail: shchypska@ukr.net